

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับสถาบันอุดมศึกษา

เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพและติดตามผลการเรียน
ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพและติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

2. ขอรับรองว่าการให้ข้อมูลในครั้งนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านและสถาบัน
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ขอความอนุเคราะห์ตอบให้ครบทุกตอน
4. ผู้ที่จะตอบข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้า หรือ นายทะเบียน

สังกัดสำนัก - กอง - ศูนย์ - หน่วย - ฝ่าย - ส่วนงานที่รับผิดชอบงานทะเบียนการศึกษาของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1) ชื่อสถาบัน
- 2) ประเภทของสถาบัน
 1. กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)
 2. กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 3. กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 3) จำนวนหน่วยงานจัดการเรียนการสอนเทียบเท่าคณะ

1. ☐ น้อยกว่า 5 คณะวิชา	4. ☐ 16 - 20 คณะวิชา
2. ☐ 5 - 10 คณะวิชา	5. ☐ มากกว่า 20 คณะวิชา
3. ☐ 11 - 15 คณะวิชา	
- 4) ปัจจุบันจำนวนนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีรวมทุกชั้นปี

1. ☐ น้อยกว่า 5,000 คน	4. ☐ 15,001 - 20,000 คน
2. ☐ 5,000 - 10,000 คน	5. ☐ 20,001 - 25,000 คน
3. ☐ 10,001 - 15,000 คน	6. ☐ มากกว่า 25,000 คน

5) จำนวนนิสิตนักศึกษาที่พ้นสภาพโดยเฉลี่ยต่อปี

1. ☐ น้อยกว่า 500 คน	5. ☐ 2,001 - 2,500 คน
2. ☐ 500 - 1,000 คน	6. ☐ 2,501 - 3,000 คน
3. ☐ 1,001 - 1,500 คน	7. ☐ มากกว่า 3,000 คน
4. ☐ 1,501 - 2,000 คน	8. ☐ ไม่มีข้อมูล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพและการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา

1) สถาบันของท่าน **ประสบปัญหา** ในเรื่องการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือไม่ ?

1. มี 2. ไม่แน่ใจ 3. ไม่มี

2) ท่านคิดว่าการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี **มีสาเหตุ**มาจากอะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
2. ไม่สามารถปรับตัวสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้
3. ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง
4. ไม่มีเงิน/ทุนการศึกษาสำหรับชำระค่าเล่าเรียนและใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
5. ไม่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอำนวยความสะดวกต่อการขอรับ/ให้คำปรึกษา
6. ไม่มีกระบวนการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10) ในอนาคต สถาบันของท่านจะมีกระบวนการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา
ในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ (เพิ่มเติม) หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ (ถ้ามี)

3.1 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษาในสถาบันของท่าน

3.1.1 จุดเด่น

.....

3.1.2 จุดด้อย

.....

3.2 แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในสถาบันของท่าน

3.2.1 จุดเด่น

.....

3.2.2 จุดด้อย

.....

3.3 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับข้อมูล
นายสวัสดิ์ วิชระโกชน์
นักวิชาการศึกษาคำานุการพิเศษ
กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หมายเลขโทรศัพท์ (ที่ทำงาน) 0 - 4375 - 4234
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 08 - 9769 - 6879 หรือ 09 - 1868 - 2971

แบบสัมภาษณ์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพและติดตามผลการเรียน
ของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1) ชื่อสถาบัน

- 2) ประเภทของสถาบัน
 1. กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)
 2. กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 3. กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

- 3) จำนวนหน่วยงานจัดการเรียนการสอนเทียบเท่าคณะ

1. ☐ น้อยกว่า 5 คณะวิชา	4. ☐ 16 - 20 คณะวิชา
2. ☐ 5 - 10 คณะวิชา	5. ☐ มากกว่า 20 คณะวิชา
3. ☐ 11 - 15 คณะวิชา	

- 4) ปัจจุบันจำนวนนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีรวมทุกชั้นปี

1. ☐ น้อยกว่า 5,000 คน	4. ☐ 15,001 - 20,000 คน
2. ☐ 5,000 - 10,000 คน	5. ☐ 20,001 - 25,000 คน
3. ☐ 10,001 - 15,000 คน	6. ☐ มากกว่า 25,000 คน

- 5) จำนวนนิสิตนักศึกษาที่พ้นสภาพโดยเฉลี่ยต่อปี

1. ☐ น้อยกว่า 500 คน	5. ☐ 2,001 - 2,500 คน
2. ☐ 500 - 1,000 คน	6. ☐ 2,501 - 3,000 คน
3. ☐ 1,001 - 1,500 คน	7. ☐ มากกว่า 3,000 คน
4. ☐ 1,501 - 2,000 คน	8. ☐ ไม่มีข้อมูล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ (ถ้ามี)

3.1 จุดเด่นของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพของนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันของท่าน.....

.....

.....

.....

3.2 จุดเด่นของแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในสถาบันของท่าน

.....

.....

.....

.....

3.3 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 14 จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างและใช้จริง

ลำดับ	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวนข้อ ที่สร้าง	จำนวนข้อ ที่ใช้จริง
1	<u>แบบสอบถาม</u>		
	1.1 ข้อมูลทั่วไป	5	5
	1.2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพ และการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา	9	9
	1.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ	3	3
	รวม	17	17
2	<u>แบบสัมภาษณ์</u>		
	2.1 ข้อมูลทั่วไป	5	5
	2.2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพ และการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา	4	4
	2.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ	3	3
	รวม	12	12

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างภาพประกอบการสัมภาษณ์ข้อมูลวิจัย

ระยะที่ 1 (ระหว่างวันที่ 1 - 2 สิงหาคม 2562)

ภาพประกอบ 1 สัมภาษณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2562

ภาพประกอบ 2 สัมภาษณ์มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2562

ภาพประกอบ 3 สัมภาษณ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2562

ระยะที่ 2 (ระหว่างวันที่ 9 - 10 มกราคม 2563)

ภาพประกอบ 4 สัมภาษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2563

ภาพประกอบ 5 สัมภาษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563

ภาคผนวก ง
บทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพและติดตามผลการเรียน
ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม

A Study of Guidelines for Prevention and Resolution of Termination of Student Status and
Monitoring of Academic Performance of Undergraduate Student in the Higher Education
Institution under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Higher
Education, Science, Research and Innovation

สวัสดิ์ วิชระโกชน์¹

Sawat Wicharapote¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิต
นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ 2) ศึกษาแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวง
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน
113 สถาบัน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน
1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ มีระบบ
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำ ให้คำปรึกษา และดูแลนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพ
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและใช้ระบบสารสนเทศในการติดตามและดูแลนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้
ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยในการติดตามผลการเรียนและให้คำปรึกษานิสิต
นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา, การพ้นสภาพ, การติดตามผลการเรียน, ระดับปริญญาตรี

¹ นักวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Educator, Senior Professional Level, Division of Registration Mahasarakham University

ABSTRACT

This study aims to 1) study of guidelines for prevention and resolution of termination of student status of undergraduate student in the higher education institution under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation and 2) study of guidelines for monitoring of academic performance of undergraduate student at risk of termination of student status in the higher education institution under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. The samples used in research is 113 the higher education institutions under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation which were retrieved by using the simple random sampling technique. The instrument used to collect data is a questionnaire and an interview form. The statistics used for data analysis are frequency and percentage.

The research results are as follows

1. A guidelines for prevention and resolution of termination of student status of undergraduate student in the higher education institution under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation are having advisor system to advise, give counsel, and supervise students. In order that, in the future, the higher education institution should develop the advisor system to be tangible and effective.

2. A study of guidelines for monitoring of academic performance of undergraduate student at risk of termination of student status in the Higher Education Institution under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation are having advisor system and use the information system to monitor and supervise students. Then in the future, the higher education institution ought to develop the information system in order to help following up academic performance and advising students effectively.

Keywords : Guidelines for Prevention, Resolution of Termination of Student Status, Monitoring of Academic Performance, Undergraduate Student

บทนำ

การพ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาหรือการออกกลางคันเป็นความสูญเสียทางการศึกษาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัย หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข จะส่งผลกระทบต่อวงกว้างรวมทั้งต่อนิสิตนักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และมหาวิทยาลัย โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2553 : 42) ได้สรุปความหมายของการออกกลางคันไว้ว่า ผู้เรียนที่ออกกลางคันโดยลาออกและพ้นสภาพการเป็นนักเรียนนักศึกษา เช่นเดียวกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : 18) ได้สรุปความหมายของการ

ออกกลางคันไว้ว่า การที่นักเรียนถูกจำหน่ายชื่อออกจากสถานศึกษาในขณะที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา โดยไม่ใช่สาเหตุอันเนื่องมาจากการย้ายสถานศึกษา และสวัสดิ์ วิชระโกชน์ (2561 : 53) ได้สรุปความหมายของการพ้นสภาพการเป็นนิสิตไว้ว่า การที่ผู้เรียนต้องออกจากสถานศึกษาก่อนการสำเร็จการศึกษาด้วยเหตุส่วนตัวหรือตามกฎหมายที่กำหนด ซึ่งสาเหตุการพ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาหรือการออกกลางคันมีสาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายกรณี โดยสาเหตุหลักมี 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนของนิสิตนักศึกษา ส่วนของครอบครัว ส่วนของการเรียนการสอน และส่วนของสถาบันการศึกษา การดำเนินการแก้ไขปัญหาในแต่ละ

ละส่วน สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการช่วยให้การดำเนินการมีระบบ มีความต่อเนื่อง มีความเชื่อมโยงกัน และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงต้องศึกษา วิจัย และกำหนดแนวทางให้ชัดเจนเพื่อให้การฟื้นสภาพหรือการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาที่มีอัตราลดลง และนิสิตนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาตามที่หลักสูตรกำหนด

การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพและติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินการและเพื่อแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพการเป็นนิสิต เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีสภาพปัญหาและอัตราการฟื้นสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีสูง โดยมีจำนวนนิสิตที่ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตมากกว่า 3,000 คนต่อปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของสวัสดิ์ วิชระโภชน (2559 : 449) ได้วิเคราะห์ผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าอัตราส่วนจำนวนนิสิตที่ฟื้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับสูง

ดังนั้น กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในฐานะเป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการทางวิชาการงานทะเบียนของมหาวิทยาลัย จึงเห็นความสำคัญในการดำเนินการเพื่อค้นหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพและการติดตามผลการเรียนของนิสิต โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลสำคัญ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษา คณะ หน่วยงาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและพัฒนา ระบบกลไกต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพและติดตามผลการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งยังสามารถช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และดูแลนิสิตที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้น

สภาพการเป็นนิสิต และมหาวิทยาลัยสามารถแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพการเป็นนิสิตให้มีอัตราลดลงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2. เพื่อศึกษาแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 159 สถาบัน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เว็บไซต์ : 2561)

1.1 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและกำกับของรัฐ (เดิมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย) จำนวน 30 สถาบัน

1.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในข้อ 1.1 จำนวน 57 สถาบัน

1.3 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 72 สถาบัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 113 สถาบัน โดยใช้สูตรของ Yamane กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณที่ทราบจำนวนประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและกำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) จำนวน 21 สถาบัน

2.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ
สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในข้อ 2.1 จำนวน
41 สถาบัน

2.3 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน
51 สถาบัน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน
5 สถาบัน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดย
คัดเลือกจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีแนวทางในการแก้ไข
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการปนสภาพหรือมีแนวทางใน
การติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับ
ปริญญาตรีที่มีความโดดเด่นหรือเป็นรูปธรรม
ประกอบด้วย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุ
รนารี และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ประชากรกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน
1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ โดยมี
รายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ
ใช้สอบถามผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้สร้าง
แบบสอบถามขึ้น โดยมีเนื้อหาครอบคลุมข้อมูลที่
ต้องการศึกษา โดยข้อคำถามที่สร้างขึ้นมี 2 ลักษณะ
คือ ลักษณะเป็นแบบเลือกรายการ และแบบ
ปลายเปิด ผู้วิจัยจึงได้ทำการหาคุณภาพของ
แบบสอบถามด้วยการค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
โดยการหาค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ
ใช้สัมภาษณ์ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีแนว
ทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการปนสภาพหรือมีแนว
ทางติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี ที่มีความโดดเด่นหรือเป็นรูปธรรม
ซึ่งมีวิธีการในการสร้างแบบสัมภาษณ์เช่นเดียวกับการ
สร้างแบบสอบถาม และได้ทำการหาคุณภาพของแบบ
สัมภาษณ์ด้วยการค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดย
การหาค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบ
แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ
สถาบันอุดมศึกษา โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่
และร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อ
แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปนสภาพ
และการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
การสรุปผลและพรรณนาวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ใช้วิธีการสรุปผลและพรรณนาวิเคราะห์
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
ในการวิจัย เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
โดยการหาค่าเฉลี่ย

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency)
และร้อยละ (Percentage)

ผลการศึกษา

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา
การปนสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

1.1 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของ
รัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีวิธีการหรือการดำเนินการ
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนิสิต
นักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ มีระบบอาจารย์
ที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการและพัฒนาคุณภาพชีวิต
การปรับตัว การใช้ชีวิตในสังคม การให้คำปรึกษา
การให้คำแนะนำ และรับฟังปัญหาของนิสิตนักศึกษา
มีการแจ้งข้อมูลการเรียนของนิสิตนักศึกษาให้คณะและ
คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อทราบและ
พิจารณากำหนดแนวทางในการดำเนินการ มีการ
พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ
ทั้งในส่วนของนิสิตนักศึกษา อาจารย์และหน่วยงาน

และมีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในระดับของคณะ

1.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำและให้คำปรึกษา สามารถผ่อนผันค่าเล่าเรียนในแต่ละภาคเรียนได้ (ชำระเป็นงวดๆ ได้) และมีทุนการศึกษาให้นักศึกษา (ทุน กยศ. ทุนภาคใต้ ทุนคนพิการ ทุนให้เปล่าของมหาวิทยาลัย และทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ)

1.3 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลและให้คำปรึกษา จัดหางานให้ทำระหว่างเรียน/หารายได้ระหว่างเรียนมีทุนการศึกษา/ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการผ่อนชำระค่าเล่าเรียน ให้ความรู้กับนักศึกษา/ปฐมนิเทศฝ่ายทะเบียนส่งจดหมายแจ้งเตือนนักศึกษาและผู้ปกครอง และมีการสอนวิชาปรับพื้นฐาน เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ และทำสื่อการสอนออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาได้ทบทวน

ทั้งนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ส่วนใหญ่จะมีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ ควรพัฒนาระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

2.1 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีระบบการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ มีการแจ้งผลการเรียนผ่านระบบสารสนเทศ มีระบบ

อาจารย์ที่ปรึกษา คณะจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการติดตามดูแลนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบและติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีกระบวนการจัดส่งและแจ้งผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาไปยังผู้ปกครอง มีการแจ้งผลการเรียนไปยังอาจารย์ที่ปรึกษา และมีการกำกับติดตามการดำเนินการจากผู้บริหาร

2.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีระบบการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การจัดพิมพ์ใบแสดงผลการเรียนเพื่อส่งให้ผู้ปกครอง และนักศึกษาสามารถดูผลการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ

2.3 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีระบบการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ อาจารย์ที่ปรึกษาดูแลและดูแลนักศึกษา มีการแจ้งเตือนผ่านระบบสารสนเทศ ทะเบียน และมีระบบสารสนเทศที่สามารถแจ้งหรือส่งผลการเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษา

ทั้งนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ส่วนใหญ่จะมีกระบวนการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยในการติดตามผลการเรียนและให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษา

อภิปรายผล

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำ ให้คำปรึกษา และดูแลนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาควร

พัฒนาระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะกำหนดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกลไกที่มีความสำคัญในการดูแล การให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำ การให้การช่วยเหลือ หรือกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษาที่สุด ซึ่งนิสิต นักศึกษาได้พบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอาจารย์ท่านแรก ในช่วงก่อนหรือช่วงเปิดภาคการศึกษา เพื่อให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเลือก รายวิชาเรียน การใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย การทำ กิจกรรม หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ ได้เข้าใจ และสามารถสำเร็จ การศึกษาได้ตามที่หลักสูตรกำหนดต่อไป และอาจารย์ ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่สามารถเข้าถึงนิสิตนักศึกษาได้ อย่างใกล้ชิดและสามารถทราบพฤติกรรม ความสนใจ การเรียน หรือผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในที่ ปรึกษาแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การดำเนินการ ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีทิศทาง เป็นไปในแนวเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติพันธ์ บุญโตสิทธะกุล (2558 : 31 - 32) ได้ ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกกลางคัน ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการแก้ไข ครูผู้สอนควรเอาใจใส่ให้ความเป็นกันเองและติดตาม นักศึกษาที่มีความเสี่ยง เช่น ขาดเรียนบ่อย หรือมี ผลการเรียนต่ำ พร้อมการประสานกับอาจารย์ที่ ปรึกษาเพื่อหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญห และสอดแทรกการสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษารักและ ผูกพันกับอาจารย์และมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความ รักและผูกพันกับองค์กร สอดคล้องกับผลการศึกษา ของวัลลภชพร ชวโรไสว (2560 : 96 - 98) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ในการลงทะเบียน เรียนและการพัฒนาของนิสิตที่มีความเสี่ยงต่อ การพัฒนาการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการลงทะเบียนเรียนและการพัฒนา ของนิสิตที่มีความเสี่ยงต่อการพัฒนา

การเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ควรพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ช่วยเหลือและแนะนำนิสิตในการลงทะเบียนเรียน และการพัฒนาของนิสิต สอดคล้องกับการศึกษา ของสวัสดิ์ วิชระโกชน (2561 : 113 - 115) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาการพัฒนาศักยภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มหาวิทยาลัย มหาสารคามควรพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาของ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมและมี แนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน และกำหนดระบบ กลไกการให้คำปรึกษาและติดตามผลการเรียนของ นิสิตที่มีความเสี่ยงต่อการพัฒนาศักยภาพการเป็นนิสิต เพื่อให้มีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน และ สอดคล้องกับ Meyer, Jasmin และ Strauß, Susanne (2019 : 443 - 456) ได้ศึกษาอิทธิพลของ องค์ประกอบทางเพศต่อการศึกษาศักยภาพของ นิสิตศึกษาระดับอุดมศึกษา การรวมแบบจำลอง คลาสสิกของ Tinto สำหรับการพัฒนาศักยภาพ ของนิสิตนักศึกษากับการประเมินชนกลุ่มน้อยของ Kanter พบว่า การบูรณาการทางสังคมในแง่ของการติดต่อกับ อาจารย์จะเป็นปัจจัยป้องกันสำหรับผู้หญิงและผู้ชายที่ มีความผิดปกติทางเพศ ถือเป็นปัจจัยป้องกันที่จะช่วย หยุดยั้งการพัฒนาศักยภาพได้

2. แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการ พัฒนาศักยภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งผลจากการ สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและใช้ระบบสารสนเทศ ในการติดตามและดูแลนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ ในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วย ในการติดตามผลการเรียนและให้คำปรึกษานิสิต นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยที่ปรากฏ เช่นนี้ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา จะดำเนินการควบคู่กับข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลทาง การศึกษา ผลการเรียน หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับ นิสิตนักศึกษาผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย (ระบบทะเบียน) ทั้งนี้ คณะหรือหน่วยงานได้พัฒนา

ระบบสารสนเทศเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ดำเนินการดูแล ให้คำปรึกษา หรือติดตามผลการเรียนหรือติดตามนิสิตนักศึกษาในที่ปรึกษา หรือช่องทางอื่น ๆ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถดำเนินการตามบริบทและความสามารถเฉพาะบุคคล เพื่อให้การดูแลนิสิตนักศึกษามีประสิทธิภาพ ดังนั้น ระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการใช้ระบบสารสนเทศระบบงานทะเบียนหรือระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาเพื่อใช้เป็นช่องทางในการติดตามนิสิตนักศึกษาต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีทิศทางเป็นไปในแนวเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกิตติพันธ์ บุญโตสิทธะกุล (2558 : 31 - 32) ได้ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการแก้ไขครูผู้สอนควรเอาใจใส่ให้ความเป็นกันเองและติดตามนักศึกษาที่มีความเสี่ยง เช่น ขาดเรียนบ่อย หรือมีผลการเรียนต่ำ พร้อมการประสานกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหา และสอดคล้องการสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษารักและผูกพันกับอาจารย์และมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความรักและผูกพันกับองค์กร สอดคล้องกับการศึกษาของสวัสดิ์ วิชระโกชน์ (2561 : 113 - 115) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มหาวิทยาลัยมหาสารคามควรพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมและมีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน และมีกระบวนการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือนิสิตอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี โดยมหาวิทยาลัยควรกำหนดระบบกลไกการให้คำปรึกษาและติดตามผลการเรียนของนิสิตที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพการเป็นนิสิต เพื่อให้มีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน มีการแจ้งข้อมูลและรายชื่อนิสิตที่คาดว่าจะพ้นสภาพการเป็นนิสิตไปยังคณะ และหน่วยงาน เพื่อดำเนินการ

ติดตามนิสิต กำหนดช่องทางในการตรวจสอบข้อมูล ผลการศึกษาของนิสิตผ่านระบบบริการการศึกษา โดยผู้ปกครองสามารถแจ้งความประสงค์การเข้าสู่ระบบมายังมหาวิทยาลัยเป็นรายบุคคล มีการแจ้งสถานะการพ้นสภาพการเป็นนิสิต การลาพักการเรียน และการลาออก ไปยังผู้ปกครองเพื่อรับทราบและหาแนวทางดูแลนิสิตร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดทำข้อมูลการถาม - ตอบปัญหาหรือการดำเนินการในเรื่องวิชาการผ่านระบบบริการการศึกษาสำหรับนิสิต และมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการจัดเก็บหมายเลขโทรศัพท์ของนิสิตที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้คณะหน่วยงาน หรือผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้ และสอดคล้องกับ Okagbare, Abel G. (2015 : Abstract-A) ได้ศึกษามุมมองของผู้บริหารสถานศึกษา และนักการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน ผลของการวิจัยพบว่า การกำกับติดตามถือว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการคงอยู่เช่นกัน

สรุป

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแนะนำ ให้คำปรึกษา และดูแลนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ
2. แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและใช้ระบบสารสนเทศในการติดตามและดูแลนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยในการติดตามผลการศึกษาและให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพและการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำให้คำปรึกษา และดูแลนิสิตนักศึกษา และการใช้ระบบสารสนเทศในการติดตามและดูแลนิสิตนักศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปดำเนินการ ดังนี้

1.1 มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นรูปธรรม มีมาตรฐาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการ และกระบวนการที่เป็นประโยชน์ระหว่างหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดำเนินการและสามารถให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ หรือแก้ไขปัญหาด้านการเรียนและการฟื้นฟูสภาพให้กับนิสิต

1.2 มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานระดับคณะที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ได้กำหนดแนวทางในการติดตามผลการเรียนและให้คำปรึกษานิสิตที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต

1.3 กองทะเบียนและประมวลผล ควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานระดับคณะในการติดตามผลการเรียนหรือให้คำปรึกษานิสิต

1.4 อาจารย์ที่ปรึกษาควรพัฒนาระบบกลไกหรือวิธีการในการติดตามผลการเรียนของนิสิตในที่ปรึกษาและให้คำแนะนำนิสิตโดยตรงหรือผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาเล่าเรียนอยู่ในระบบและสำเร็จการศึกษาได้ตามที่หลักสูตรกำหนด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ ข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพและการติดตามผลการเรียนของนิสิต โดยการพัฒนากระบวนการที่ปรึกษาและพัฒนาระบบสารสนเทศในการดูแลและให้คำแนะนำหรือคำปรึกษานิสิต ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการมีข้อมูลที่สามารถตอบโจทย์ให้กับมหาวิทยาลัยได้อย่างแท้จริงและการดำเนินการมีประสิทธิภาพ ควรมีการศึกษาหรือวิจัย ดังนี้

2.1 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียน อัตราการคงอยู่ และอัตราการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตของนิสิตทุกระดับและทุกระบบการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการบริหาร และการตัดสินใจของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

2.2 ควรพัฒนาระบบกลไกและระบบสารสนเทศในการติดตามผลการเรียนและการให้คำปรึกษานิสิตระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วย การส่งเสริมจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สนับสนุนทุนวิจัย ในส่วนของงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและนวัตกรรมการเรียนรู้ รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และนางอรอนงค์ เมฆพรรณ โอบาส ผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผล ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพันธ์ บุญโตสิตรสกุล. (2558) การศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วัลัญชพร มารไสว. (2560) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ในการลงทะเบียนเรียนและการฟื้นฟูสภาพของนิสิตที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวัสดี วิชระโกชนัน. (2561) การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- . (2559) วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561) “ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,” สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561. <<http://www.mua.or.th>>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2553 - 2561). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2553) มาตรฐานการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- Okagbare, Abel G. (2015) “The Perceptions of School Administrators and Educators Concerning Student Retention in Private for Profit Universities,” **Dissertation Abstracts International**. 77(02) : Abstract-A.
- Meyer, Jasmin and Strauß, Susanne. (2019) “The Influence of Gender Composition in a Field of Study on Students' Drop - out of Higher Education,” **European Journal of Education**. 54(3) : 443 - 456 ; September.

ภาคผนวก จ
แบบตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัย

ที่ อว 0605.1(9.4.2)/ 323

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเริญ อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

30 มิถุนายน 2563

เรื่อง ตอบรับการส่งบทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เรียน คุณสวัสดิ์ วิชระโกชน์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง "การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพ และติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม" ทางกอง บรรณาธิการวารสารได้รับบทความของท่านแล้ว และบทความของท่านได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาทางวิชาการโดยกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

บัดนี้ บทความต้นฉบับของท่าน ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการ โดยกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และกองบรรณาธิการยินดีที่จะตีพิมพ์บทความของท่าน ในวารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ISSN 0859-5992 ปีที่ 39 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2563

อนึ่ง กองบรรณาธิการอาจมีการเปลี่ยนแปลงบทความดังกล่าวลงในฉบับถัดไปของวารสารตาม ความเหมาะสมและดุลยพินิจของกองบรรณาธิการโดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้เขียนทราบล่วงหน้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ)
บรรณาธิการ

งานวารสาร กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรศัพท์ / โทรสาร 043-754416
E-mail : humanmsu@gmail.com